

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-ut. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban:
Horovitz Zsigmond papírzetében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Katona-bánásmód.

A képviselőházi ülésen egy interpelláció kapcsán szóba került a közös hadseregben annyira divó katonai brutalitás. Ezerféle égető sebtől sajog a testünk s egy fiatal honatyának eszébe jutott közülök kiragadni és az országgyűlés színe elé vinni azt az inkvizíciós bánásmódot, amivel a magyar ujoncokat kezelik a dicső közös armádiában. Valóban helyes dolog volt. Azonban nagyon csalódott, ha azt hitte, hogy ezzel valami szenzációs bombát dob bele a képviselőházi tanácskozásokba. A kormányférfiak is épp úgy rutinrozza vannak, mint az ellenzéki szónok urak. Ők is gyakorlottak abban, hogy az üres programmalanságot miként lehet fényes, sokat ígérő és nagyhangú dikciókba burkolni. A honvédelmi miniszter kivégta a rezet.

A honvédelmi miniszter furfangos rabulisztikával fordított egyet a dologon és bebizonyította, hogy a brutalitást megtaláljuk a magyar családban is, ahol az apa sanyargatja a hatalma alá rendelt gyermekeit. Hogyne! Mikor azt a közös armádiában keserves kintzások

közt megtanulta és ugyszólván a vérbe oltották három esztendő alatt. Azután honnan legyen műveltsége és magasabb erkölcsé, mikor az iskolája az a három esztendői katonai szolgálat, amit magyarázó osztrák, cseh, morva tisztek és az általuk nevelt altisztek közt tölt el, akiknek egész katonai szelleme, minden virtusa a durva szitkokban, trágár káromkodásokban, a kaszárnya-áristom kiszabásában, a halálig való marsirozásban és a generális urak nyelvficamító neveinek elhadarásában merül ki.

Magyarországon az a legnagyobb bajunk, hogy a kaszárnya-szellem teljesen osztrák. Nincs ebben egy magyar vonás se. Még a honvédség egész szervezete is csak silány osztrák utánzat. A köztudatba ment az a szégyenletes, bánáisi, ostoba és jelentőségében igen feljegyezhető szállóige, amit szinmagyar emberek se röstelnek elmondani, nem is tudva, hogy milyen korlátolt ércelődést követnek el épp a nemzeti hadsereg fölött, mikor azt mondják gunyosan: „a honvéd nem katona.”

Igen! Mert itt a „katona”: az osztrák. A honvédség csak tökéletlen utánzás. Szolgálati szabályzata azért van

nyakatekert magyarsággal megírva, mert szigorúan szószerinti fordítás a német reglementből. Ilyenek vezényszavai is.

Es lám, dacára, hogy a honvédség csak parodiája a közös hadseregeknek, az a kis magyar szellem, az a csekély magyar oktatás, a jelentéktelennek bélyegzett magyar vezényszó mégis oly erővel hat a honvédség katonai szellemére, hogy minduntalan kitűnik fölénye a „közös” fölött és nincs katonai gyakorlat, ahol a honvéd legénység le ne főznék a közösöket.

Szónokolhat, ígérhet a honvédelmi miniszter akármilyen őszinte törekvést a durva bánásmód kiküszöbölésére, addig a magyar fiu idegennek fogja magát érezni a hadseregben, míg kétféjű-sasos csákót nyomnak a fejébe, fekete-sárga zsinórt varrnak a nadrágjára és osztrák, cseh, meg morva tisztek lökdöcsik, rugdossák, marsiroztatják és börtönzik német vezényszóra. Ezért tartja a magyar fiu a katonáskodást valóságos kinszenvedésnek és nem az ő nemzete iránt tartozó szent hivatásnak, mint kellene. Azon kell törekednünk, hogy iskolákat állítsunk, nemesebb erkölcsökre neveljük a népet, nemzeti hadsereget terem-

Téli kabátot Rendénél (Piacz 55. sz.) vegyen.

A fizetés.

— Etienne Travel, — tündött Hugues de La Rochefiert gróf, elnézve a névjegyét, amelyet az inas hozott be . . . — A fia? Hm. Meg megnék rá esküdni, hogy nem Mme Travel küldéné ide? Nagyon meglepő volna. Mit akar ez a fiu tőlem? Eh, majd meglátom és elküldöm . . . Bocsássa te, — adta ki a rendeletet.

Egy husz éves fiu siklott be az ajtó két szárnya közt. Nyugtalanul nézett körül a hatalmas dolgozószobában, majd észrevéve a szoba mélyén a grótot, aki mozdulatlanul állt irásztala mellett, egyenes feléje tartott és üdvözölte. A gróf egy bólintással válaszolt és sebtiben végignézte a vendéget. A vizsgálat nem nagyon elégitette ki. Szinte bántó jelenség volt az: vöröses pillái alól valami alattomoság rézelt ki, arca finom metszésű volt, de aszimmetrikus. A gróf udvariasan, hidegen szólalt meg:

— Ismertem az alyját, monsieur Etienne Travel. Igen tehetséges ember volt. Valóban sajnós, hogy oly korán meghalt és . . .

— Hogyne, — vágott a szavába a fiu sajnós, mert különben ön most nem látta itt. S nem lehetett volna várni tőle azt a határozottságot, amellyel folytatta:

— Az én igazi atyám ön, ezt én tudom. S most azért jöttem, hogy megkérjem önt, segítsen meg, hogy önhöz méltóan élhessek.

Megörölte a homlokát, amelyen egy csepp izzadság gyöngyözött.

De La Rochefiert grófja érzéketlen maradt.

— Mit akar mindezzel mondani? — szól. — Csengetri fogok, hogy vezessék ki. Etienne Travelnek egy mozdulatára megállott.

— Vigyázzon! Bizonyítékaim vannak és én élméi fogok velük. Mme de La Rochefiertnek viszem el őket!

— Ah, igazán, bizonyítékai vannak? És milyenek?

— Az ön levelei anyámhoz.

— Mme de Traveltől kapta őket?

A fiatal ember elpirult.

— Nem. Ugy vettem el tőle. Ő még nem is tudja.

S apránként nekimelegedett.

— Vigyázzon beszélek önnel. Minek kertetelgetnek? Az én életem alávaló túrhetetlen. Mikor apám meghalt, anyámra igen szerény járadék maradt, meg egy kisebb ház. Ő igen hű asszony, — „mon hôte”, így emlegeti a házat, pedig egyetlenegy

szobalányból áll az egész cselédsége. Társaságba jár, még most is megvannak az ékszerai. Velem mindig úgy tesz, mintha imádna és öt frankot ad nekem hetenként. Pedig nekem pénz kell. Kinyitottam az íróasztalát és ott találtam az ön leveleit s ez nekem minden ékszernél többet ér. E világos levelek. Meggyőződhet róla, ha akarja. Ezeket a leveleket ajánlom fel önnek, vagy a botrányt.

M. de La Rochefiert hallgatott. „Veszedelemes egy csirkefogó az én fiacskám,” — gondolta magában. — Az én fiam, az bizonyos. A házasságtörés gyümölcse . . . Azokra a levelekre szükségem van, meg arra is, hogy ez a „jómadár” bármi áron elhallgasson.”

Le comte de La Rochefiert nem félt senkitől mástól, mint a feleségétől. Sokáig gondolkodott, majd megszólalt:

— Jó, — mondta. — Minek nyujtsuk az egészet. Mennyit kíván?

Etienne Travel nem mutatta az örömet, s kitérően felelt:

— A leveleket nem hoztam el.

— Azt akarja, hogy egyenként beszéljük meg mindnek az árát? Hova hozza el? Ide ne. Nem kell, hogy valaki nálam lássa. Kávéházban találkozunk? Nem szeretném, ha

Wacha Róbert modern tisztító és műfestő intézete **megnyit.**

sünk és a mai bánásmódot kiirtsuk, melynek nem a nép fogyatékos erkölcsi, hanem a pléhgalléros, copfos osztrák katonai szellem az oka.

És nem rabulisztika, szófacsarás, üres dikció kell, hanem becsületes és őszinte magyar nemzeti politika a porhintés helyett.

Paragrafus-cséplés.

A képviselőház ülése.

Elültek az izgalmak, az ujjak pedig még nem törték elő s így a perrendtartás paragrafusait zavartalanul cséplik.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket, majd áttérnek

a polgári perrendtartás

reformjának folytatódó tárgyalására.

A szakaszokat egymásután hozzászólás nélkül szavazzák meg.

A 194. §-nál

Egry Béla stílus módosítást ajánl.

A Ház a szakaszt a módosítással fogadja el.

A 222. §-nál

Jaczkó Pál védi az ügyvédek az ellen a vád ellen, hogy ők kuzzák a pereket. A szakasz második pontjához módosítást nyújt be.

Várady Zsigmond nagyjából egyetért az előtte szólóval, de azért jobbnak véli a saját módosítását.

Székely Ferenc igazságügyminiszter Várady módosítását fogadja el.

Pető Sándor az ügyvéd felelősségét szigorítaná inkább. Az egész második pontot elhagyná, mert az alpereseket nem lehet etikára szorítani.

Barta Ödön: De igen! Tessék csak megbüntetni őket!

Pető Sándor hivatkozik arra, hogy a vádlottaknak nem kell vallaniok, az alpereseket pedig meg akarják büntetni, ha a tényállást letagadják.

Polónyi Géza: Nagyon helyesen!

Pető Sándor: Ha helyes, tessék megszavazni, de képtelenség az alperest hazudozás miatt megbüntetni. Ilyen értelemben módosítást nyújt be.

Márkus László Várady módosítását fogadja el.

Plósz Sándor előadó Várady módosítását tartja elfogadhatónak, amely Jaczkó gondolatát fedi, de jobban van megérve.

Laczkó Pál módosítását visszavonja.

A Ház a szakaszt Várady módosításával fogadja el.

A 306. szakasznál

Cserny Károly kifogásolja az igazságügyi bizottságnak azt a módosítását, hogy a tanutól kihallgatása közben a személyazonosság megállapításánál nem kérdezik meg, milyen vallásu.

Véleménye szerint ennek mélyreható okai vannak. Magyarországon a vallásnak különleges szerepe van, s ezért ezt a statisztikájából kihagyni nem lehet.

Indítványt terjeszt be, hogy a személyazonosság megállapításánál a tanu vallása is megkérdeztessék.

Várady Zsigmond szerint a szakasz értelmében a bírónak joga van azt megkérdezni a tanutól, amit akar. A perrendre nézve ma már semmi értelme sincs a vallás megkérdezésének.

Ő maga kívánná a legjobban, hogy a vallás miatt az emberek között különbség ne létezzék. Az igazságügyi bizottság szövegét fogadja el.

Sághy Gyula csatlakozik Cserny Károly indítványához. Magyarország még nincs a kulturának azon a fokán, hogy ilyen kérdést ilyen gyorsan lehessen megoldani.

A vallás a személyazonosság megállapításánál igen fontos. Mindenki megmondhatja, hogy milyen vallásu, az nem megszégyenítő.

Zboray Miklós a vallás megkérdezésének elhagyásában tendenciát lát, mert ha csak a személyazonosság megállapítására kell a vallás megkérdezése, akkor nem kell a régi állapottól eltérni.

Györfly Gyula azt fejtegeti jogi szempontból, hogy a tanu vallásának megkérdezése egyenesen a pörre tartozik. Egész törvényhozásunk a felekezeti alapon.

Tüdös János: Elég baj!

Györfly Gyula: Ha baj, tessék orvosolni, de nem a perrendtartásban. Az eredeti szöveget fogadja el.

Barta Ödön: Az elhangzott beszédekből azt a következtetést vonja le, hogy a bírónak mód adatik arra, hogy a tanutól ne kérdezze meg a vallását.

Módosítást nyújt be, hogy a vallást csak a személyazonosság megállapítása céljából kérdezzék meg. (Helyeslés.)

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Az eredeti javaslatban benne volt. Sajnálja, hogy ilyen széles medret vájt a vita.

Reá nézve a kérdés közönyös volt, mert minden más törvényben benne van s ezért fogadja el az igazságügyi bizottság szövegét. Tiltakozik az ellen, hogy a tanu szavahihetőségét a vallástól tegyék függővé. Az igazságügyi bizottság javaslatát fogadja el. (Zaj a néppárton.)

Felkiáltások: Halljuk az előadót!

Plósz Sándor: A felekezeti kérdés nem tartozik ide. És az eredeti szöveget ajánlja.

Elnök elrendeli a szavazást és megszámláltatja a szavazatokat. A függetlenségi részről Tüdös János, Kovácsy Kálmán és Horváth Gyula is a kormánypárttal szavaznak.

Elnök kihirdeti az eredményt. Az igazságügyi bizottság javaslata mellett 71, ellen: 68 szavazott.

Tehát a három függetlenségi szavazat adta meg a vallást kihagyó szakasznak a többséget.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

valaki önnel meglátna, ha épen ilyen piszkos ügyet tárgyalunk. Hát akkor én megyek el önhöz.

Etienne Travel vállat vont.

— Anyámmal akar beszélni?

— Dehogyan is. Ön azt mondta, mme Travel sokszor nincs otthon. Értesítsen engem a legközelebbi este, mikor ön egyedül lesz. Biztosan talál majd arra is ürügyet, hogy a cselédet elküldje.

— Helyes, — felelt a fiatal ember. — Anyám ma a városban ebédel. Várhatom ma este?

— Kilenc óra után. De ott ne legyen más önön kívül.

Az utca sötét volt és elhagyott. M. de La Rochefiert gyalog érkezett a ház elé, amelynek minden ablaka sötét volt.

Etienne biztosan ott várt az ajtó megett, mert az első csengőszóra rögtön kinyitotta.

— Látja, megtettem, amit kívánt. Senki sem zavarhat bennünket.

Fölvezette a grófot egy emeleti, kertre nyíló szobába.

— Az én szobám. Itt nyugodtan cseveghetünk.

— Nagyon nyugodtan, — szólt a gróf,

aki kémlélően nézett körül. — Nos, a levelek?

— Rögtön hozom. De fadszi—nesze. Először a pénzt. Ön erős és én nem vagyok az. Ki felel róla, hogy nem veszi-e el a csomagot tőlem, anélkül, hogy fizetne?

A gróf egy pénztárcát veit ki a zsebéből; kinyitotta.

— Ötven darab ezer frankos, megszámlolom. Helyes? Elég sokra becsültem önt. S most megesküszöm önnek, hogy egy levelet sem veszek el, amiért meg nem fizetek. Tessék.

Etienne engedelmességet. Egy perc múlva kis levélköteggel jelent meg.

— Mutassa. Újjon ide, mellém. Át akarom önnel együtt nézni őket. Mind itt van?

— Természetesen, — válaszolt Etienne Travel. — A gróf jól látta rajja, hogy hazudik.

— Hiszek önnek... Csakugyan, nagyon világos levelek. Hogy elfeledkezik magáról az ember!

Leült a fiatal ember jobb oldalára s az egymásután mutatta meg neki a leveleket.

Egyszerre vajami megcsillant a gróf kezében, egy dördülés hangzott s Etienne

a földre bukott, halántékában egy golyóval.

M. de La Rochefiert igen hidegvérűen várt egy keveset. A házban semmi sem mozdult. Konstatálta, hogy néhány rándulás után a fiatal ember mozdulatlanul maradt.

— Rögtöni halál, — mondta. — Milyen pompásak ezek a szerszámok.

Azután elszórta a leveleket az asztalon, a revolvért ledobta a földre, az Etienne lecsüngő keze mellé.

— Ha mme Travel hazajön, azt hiszi majd, hogy Etienne fölfedezte a leveleket és kétségbeesésében öngyilkos lett.

Egész ügyesen rendeztem a dolgot... A társadalmat megmentettem egy szörnyetegtől. A fiam? Eh, csak az a fiam, akit elismerek annak.

Közben elérte a kaput, óvatosan betette maga után és kint volt az utcán. Kint sötét volt és köd. A teljes magány biztosította a menekülést.

Valahol egy kutya vonított. M. de La Rochefiert keresztet vetett, mert vallásosan nevelték. Aztán cigarettára gyújtott, mert erős lelkű ember volt, — és visszament a körbe.

Robert Scheffer.

Perzsa szőnyegek óriási választékban

HAAS FÜLÖP és FIAI cégnél, Piacz-utca 59.

A Stencinger-ház lebontása.

A miniszter leirata.

Megemlékeztünk arról, hogy a belügy-miniszter táviratot küldött Debrecen város tanácsához, a Stencinger-ház lebontása ügyében. Tegnap azután e táviratot egy leirat követte, amelyben a miniszter aziránt érdeklődik, hogy vajjon a város közönsége melyik esetben kap nagyobb kárpótlást, ha 1911. évi május 1-én bontatja le a házat s elfogadja a Takarékos és Hitelintézet 20,000 koronás ajánlatát, vagy pedig ha megvárják a telekértékelkedési illetékről szóló szabályrendelet jóváhagyását s a házat csak akkor bontatja le.

A miniszter leiratának erre vonatkozó része a következő:

Habár a kérdéses épület lerombolása és utca rendezési célra való felhasználása ellen elvben észrevételeim nincs is a bemutatott iratokból nem volt tisztázható az a lényeges körülmény, hogy a Takarékos és Hitelintézet ajánlata szemben a jelenleg kormányhatósági tárgyalás alatt álló értékelkedési illeték behozatalát elrendelő szabályrendelet intézkedéseivel a város anyagi érdekeinek tényleg megfelel-e s hogy továbbá a határozat azon rendelkezése, amely a kérdéses telkekre nézve beépítési tilalmat állapít meg, a városrendezés és fejlesztés, valamint a szabályozási terv szempontjából helyes-e, ennél fogva miként azt a város közönségéhez intézett távirati rendeletben kijelentettem, jelen ügy érdemében dönteni ezuttal módomban nem állott s az iratok visszaküldése mellett felhívom a város közönségét, hogy ezen kérdések tisztázása végett tegyen számítást arra nézve, hogy a kormányhatósági tárgyalás alatt álló telekértékelkedési illeték behozatala esetén a Takarékos és Hitelintézet részvénytársaság, valamint a többi érdekelt telektulajdonos milyen hozzájárulásra volna kötelezhető, továbbá, hogy a nevezett pénzügyintézet telkének Piac-utcai frontjához csatolandó telekrész mily értéket képvisel, egyben állapítsa meg azt is, hogy a szóban lévő telkekre nézve a beépítési tilalom kimondása mennyiben indokolt?

A miniszter rendelete azonban nem jelent döntést e kérdésben, mert május 1-éig még a végleges döntésre elég ideje van a miniszternek. A bérlőkkel szemben pedig a megkötött szerződés nem kötelezi a várost előzetes fölmondásra.

A város tanácsa mint értesülünk a válasszt legközelebb már fölterjeszti.

Megérkezett a kiállítás

A sátoraljaujhelyi pénzügyintézetek gavallériája.

52,000 korona vásárlás.

Ma, csütörtökön reggel, ideérkezett a képzőművészeti kiállítás anyaga s a szállítványokat Uhlarik Béla ügyvezető intézkedése folytán már reggel 7-kor kiadták a vasúton s nyomban be is szállították a város-házára, ahol azonnal hozzá fogtak a nagyértékű műtárgyak kicsomagolásához. Volt alkalmunk látni a kicsomagolás alatt a képeket s ez alapon is közölhetjük, hogy a kiállítás egyik-másik műtárgya a legkényesebb igényeket is messze felül fogja mu'ni.

Sátoraljaujhelyen, ebben a kis városban,

a kiállítás teljes anyagi és erkölcsi eredményekkel zárult. Az ottani közönség szinte vetélkedett a kiállítás támogatásában. Esténként a tárlat tágas helyiségei szinte zsúfolásig megteltek közönséggel és pedig úgy helyből, mint a vidékiől. Az egyébként rendez városkének a kiállítás tartama alatt idegen forgalma lett, mert a kiállítás előkelő színvonalának híre bejárta a megyét, különösen az utolsó napokban nagy tömegekben jöttek be a vidékiek is.

Gyönyörű és valóban követésre méltó példáját adták nemzeti művészetünk támogatásának a zemplénmegyei pénzügyintézetek. Nevezetesen Metzner Gyula zempléni főispán értekezletre hívta össze a zemplénmegyei pénzügyintézeteket, amelyek ezen értekezleten elhatározták, hogy a zempléni képtár részére műtárgyakat vásárolnak.

Meg is vették Bosznay „Rábarpart“ és Mednyánszky „Tátrai részlet“ című művét s azt ajándékképpen átadták a vármegye közönségének.

A kiállítás üzleti eredményei, mint már jeleztük, minden várakozást fölülmúltnak. A vásárlás eddig 52,000 koronát tesz ki s így fölülte van a négy év előtti sikernek.

A Sátoraljaujhelyen eladott műtárgyak pótlásául tegnap érkezett Budapestről a kiállítás tartalmából 20 új kép s így a tárlat eredeti átlaga nálunk is meg lesz.

A forgalom új iránya a vasúthoz.

Panaszok a kisvasut ellen.

Abból az alkalmából, hogy a kisvasutnak villamossá átalakítása a befejezéshez áll közel, a városi tanács javaslatára foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a vasut felé irányuló forgalmat minél jobb módon bonyolítsa le.

A közgyűlés ki is mondta, hogy a helyi vasut igazgatóságát megkeresi az iránt, hogy a vasut felé menő kocsikat a Hunyadi-utcán járassa, míg az állomásról a városba jövő vonatok a Deák Ferenc-utcán át közlekedjenek.

Ez az irány azért is jobb, mert a vasúthoz siető utasokat a rövidebb úton szállítják ki. A dolog megvalósításának az a hátránya van, hogy ez esetben a kisvasutnak egész közlekedési iránya megfordítható és a vasutnak mindenütt az ut jobb oldalán kellene haladnia.

Miután azonban a bérkocsiknak s a fuvaros kocsiknak is az új közuti törvény életbeléptetéséig még az ut baloldalán kell haladniuk, ez az új rend a szűkebb utcákban bajokat okozna, mert a kocsik a vasúttal mindig szembe találkoznának.

Mielőtt tehát az új rendet a tanács életbeléptetné, kikérik ez ügyben a helyi vasut igazgatóságának véleményét is.

E kérdés kapcsán több panaszról is szó esett, amelyeket a kisvasut építkezései és egyéb okok miatt előállított szabálytalanságok miatt emeltek.

Az egyik súlyosabb természetű panaszt egyik kereskedő cég emelte azért, mert a kisvasut naphosszant künn állítja a teherkocsijait a vágányokon, a hoi azok nagy közlekedési akadályul szolgálnak.

A másik panasz arról szól, hogy a kis-

vasut igazgatósága nem gondoskodik a közönség testi épségéről és kényelméről.

A Péterfia-utcán ugyanis éppen a leszállónál magas kőhalmaz van úgy, hogy a közönség sem leszállni, sem főlészállni nem tud s könnyen megtörténhetik, hogy a lábát föri valamelyik utas le-, vagy főlészállás közben. E miatt már figyelmeztették is a kisvasut alkalmazottait e hibákra, de az igazgatóság eddig mit sem tett azok megszüntetése érdekében.

Az első panaszra vonatkozóan a tanács úgy döntött, hogy azt a többi ilyen irányú feljelentéssel együtt fogják elintézni.

A második panaszra vonatkozóan a tanács fölhívta a rendőrkapitány figyelmét az esetleges szabálytalanságokra, hogy azok miatt minden esetben szigorú eljárást indítson.

A tanács előtt különben már annyiszor és annyiféle formában merültek fel kifogások a kisvasut ellen, hogy a közönség érdekének, de a saját tekintélyének magóvása szempontjától is jó volna, ha a legszigorubb eljárást foganatosítaná a tanács minden esetben a kisvasut ellen.

Végeladás

van

GLÜCK EDE

cipőüzletében

a Kistemplommal szemben
a Barakban.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Karenin Anna színmű. Szombaton Balga szüz színmű. Ujdonság. Vasárnap délután Peloskei nótárius énekes bohózat. Este Balga szüz színmű.

* **Karenin Anna.** Ma kerül színre Tolstoj világhírű drámája a Karenin Anna. A rendkívüli nagy érdeklődés, amely az előadás iránt mutatkozik, cassa darabba avatta Debrecenben is a kiváló drámát. Nagy érdeme ez részben a kitűnő előadásnak és a darab szereplőinek. T. Csige Bözske, Huzella Irén, Császár Kamilla, Uti Gizella, Rónai Hermin, Unger Anna, Thury Elemér, Kemény Lajos, Kardos Géza, Borbély Sándor, Pataki József, Kelemen Pál, Torma Zsiga, Szántó J., Dési Alfréd és Nádor játszanak ezuttal is. — **Balga szüz.** Holnap, szombaton lesz a Balga szüz kiváló sikerű színmű debreceni bemutatója. A darab egyidejűleg számos előkelő külföldi színpadon is most aratja bemutató sikereit. Kiváló szép szerep a darabban a két női főszerep, melyet nálunk T. Csige Bözske és Császár Kamilla fognak kreálni. E két szerep alaposan próbára teszi a játszó rutinját és színpadi készségét. Nagyobb szerepeket játszanak még Gazdi Aranka, Uti Gizella, Huzella Irén, Thury Elemér, Kemény Lajos, Dési Alfréd és Pataki J. — **Vasárnap délután.** Vasárnap délután a Sári bíró van műsoron. Mórucz Zsiga kiváló paraszt vigjátéka minden körülmények között is olyan értékes színpadi alkotás, mely jogosan tarthat

számot az érdeklődésre. De különös érdeklődést ad az előadásnak a két vendég, kik ez előadáson mutatkoznak be. Guthy Sarolta jónévű színésznő játsza a bíróné szerepét, Vajda Ilonka pedig Lizit, mely szerepet nálunk legutóbb Báthori játszotta. A bíró szerepében pedig Zilahy Gyula mesteri alakítását és ős humorát lesz alkalmunk csodálni.

* **Luxemburg grófja.** Kondor Miklós a debreceni színház új tenoristája mutatkozott ma este be a Luxemburg grófjában. A közönség igen szívesen és melegen fogadta az új tagot, aki tapsokban megnyilvánult elismerésre igyekezett teljes mértékben rászolgálni és meg kell állapítani rá is szolgált. Kondor Miklós minden tekintetben elsőrangú énekes, szép tenorhanggal és szép kifejező játékkal s kellemes alakkal és megjelenéssel. Ma esti szerepét igen szépen játszotta meg s nagyon szépen énekelt. Kondor Miklós Zilahyhoz a pozsonyi—fiumei—kaposvári szintársulattól szerződött, ahol szintén egyik legnagyobb erőssége volt a társulatnak. Mellette ma is kiváltak Zilahiné Singhoffer Vilma gyönyörű énekével, Kardos Géza, Szilassy Etel és Deésy Alfréd temperamentumos szép játékkal. (pd.)

Nyilatkozatok az első hóról.

— Ah, havazik... milyen kedves — kiáltja örvendve a fiatal leány

— Nézze koma, kenyérke esik az égből... No most meg a szalonnácska is indul — mondja társának a hókaparásra váró munkástan.

— Az első hó!... gyerünk hamar a szerkesztőségbe — üvölti az alkalmi költő és egy köteg poémát lobogtatva, megkezdi pusztító körutját.

— Esik a hó? De jó, hogy nem az osztrák hitel — örvendezik a börziáner.

— Esik a hó — mondja a mézárós és fölemeli a hus árát, mert neki minden ürügy, hogy drágítson.

— Csapadék — jelenti ki határozottan a meteorologus.

— Itt a tél — mondja a szenes ember és negyven kiló szemet leemel százból.

— Most baj van — sóhajtja a szegény ember és felöltőjét a dijak elengedésével ki-nevezi télikabátját.

— Hó? Aktaszám 30786—B. — mondja a köztisztasági hivatal.

— Az istenit neki — káromkodik a ház-mester, akire a járdasöprés vár.

— Nekem mindegy — sirja a diurnista — akár hóviz, akár esőviz folyik ki-be a cipőmön.

— Milyen rossz most a szegény becsületeseknek — sópánkodik a cellájából kitekintő csillagbörtönbeli honpolgár.

— Ujra havazik? A tavalyi karácsonyi ajándékok árával még tartozom — sópánkodik a családapa — és ime újra itt a tél.

— Terhelő bizonyítékok hullanak — inti magát a betörő.

Több nyilatkozatot nem tudtam összeszedni, mert az igen tisztelt nyilatkozók az első hótól influenzásan pihennek ágyban párnák közt.

R a y.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Gyermek gyilkossággal vádolt anya.

Esküdtárszék tárgyalás.

Szándékos emberölés vádjával terhelve állott tegnap délelőtt a debreceni kir. törvényszék esküdtárszékénél Holló Józsefné Baranyi Karolin hajdudorogi asszony.

A tárgyalást Hoffmann József kir. tábla-bíró vezette. Szavazó bírák voltak Baróthy Béla és Nagy Kálmán törvényszéki bírák. Rendes esküdtek voltak: Dr. Adorján József, Balogh Péter, Benyáts Emil, dr. Csürös Ferenc, Dávidházy Kálmán, Guró Lőrinc, Major Mihály, Molnár Ferenc, Somosi József és Szél Géza.

Bevezetik a vádlottat, aki az elnök kérdéseire elmondja, hogy tiznegy esztendővel ezelőtt ment férjhez Holló József szentistváni lakoshoz. Házasságuk ideje alatt két gyermekük született. Férje 6 év óta Amerikában van. Az asszony elmondta, hogy mióta férje elhagyta, nagy nyomorban élt. Egész a múlt évig eselédskedett és ebből tartotta el gyermekeit.

Közben megismerkedett egy idagen emberrel és ezzel szerelmi viszonyt folytatott. Ebből a viszonyból egy gyermeke származott.

Múlt évi szeptember havában Szücs Józsefné házában lakott Hajdudorogon. A kis gyermek egy napon valamitől rosszul lett. Holló Józsefné — a saját állítása szerint — ekkor nagyon megijedt és egy darab mosószódát cukornak nézve, beadott neki egy pohár vízben. A 8 napos csecsemő pár pernyi szenvedés után meghalt.

Az ügyészség ekkor az asszonyt szándékos emberölés gyanúja alatt vizsgálati fogságba helyeztette és több mint egy éven keresztül ült az asszony vizsgálati fogságban.

A tegnapi főtárgyalás során semmi bizonyíték sem merült fel az asszony bűnössége mellett és ennek alapján az esküdtek a szándékos emberölés vádját alól felmentették. Az ítélet azonnal jogerős lett. Az asszonyt a bíróság azonnal szabadságra helyezte.

Crippen utolsó levele.

Hang a tulvilágról.

— Birói tévedésnek esett áldozatul. —

Ugy lehet, hogy a szerencsétlen véget ért Crippen dr csakugyan a birói tévedésnek lett az áldozata. Azok a hírek, hogy az utolsó napon töredelmes vallomást tett volna, egyáltalán nem nyertek megerősítést. Hanem igenis nyilvánosságra került az utolsó levele, amelyben a boldogtalan megrázó erővel bizonyítja az ártatlanságát.

„A pentonville-i fogságban“, ez a címe Crippen legutolsó irásának, amelyből a következő érdekes és szívrázó részleteket közöljük:

Ez a levelem búcsulevelem. Barátaim minden fáradozása dacára is tudom, hogy a sorsom meg van pecsételve s hogy le kell mondanom az élet reménységeiről. Bátorságom teljes birtokában nemsokára az örök bíró színe előtt fogok állani, akitől más igazságot s kegyelmet várok, mint amilyenben itt a földön az emberek részesítettek. Nem félek sem a haláltól, sem a tulvilágtól. Lelkemét csak azok a fájdalmak gyöt-

rik, melyeket halálom után egy szeretett lénynek kell majd átszenvedni. Az életemből a halálba való átmenet nem tesz félénkebbé. Megnyugszom a változhatatlanban s ha most egy utolsó szót intézek a világhoz, csak azért teszem, hogy ne vesse meg emlékemet s adjon hitelt egy haldokló vallomásainak.

Isten színe előtt, aki lelkeim fölött ítélni fog, esküszöm, hogy ártatlanul ítélték el. Hiszem erősen, hogy ártatlanságom bizonyítékai halálom után napfényre kerülnek s akkor nyilvánvaló lesz, hogy birói tévedésnek lettem áldozata.

A mesterséges nagy zaj, melyet szökésem s elfogatásom okozott, ez tévesztette meg bírám. Az angol bírósizlemmel üldözöbe vett, mert végtelen szerelmet éreztem oly nő iránt, aki nem volt törvényes hitvesem. Kevesen írták meg, hogy az én szerelmem szent szerelem volt. Rettentő sorsomban e szerelem nyújtott vigasztalást.

Miss Le Neve irántam való viselkedése bámulatra méltó. Az ő odaadása, szerelme képezik bizonyítékait óriási erkölcsi erejének s ha szerelmünk a törvény előtt hiba volt, úgy ennek csak én voltam az oka.

Az örökkévalóság kapuja előtt vallom, hogy Le Neve egyellen bűne az volt, hogy egyedül a szívére hallgatótt. Hozzá szállnak utolsó gondolataim s utolsó fohászom az Istenhez az, távolítsa el tőle minden szenvedést.

Ez utolsó szózatom a világhoz. Börtönöm magányában fohászokodom Istenhez, ne ítélje el a megtévedt embereket, vegye oltalmába az élők közül kilökött szegény lelkeket s kegyelemmel legyen szerencsétlen alázatos szolgálja iránt.

Hawley Harmey Crippen.

A Jánossy-Varga pör.

Nyilatkozat a bocsánatkérésről.

Tegnap fejeződött be az a sajtó-pör, a melyet Jánosi Zoltán református lelkész az ellene irt s őt becsületében sértő cikke miatt Varga Lajos ellen indított. Mi a pör lefolyásáról legjobb tudomásunk szerint közöltük a tudósításokat és közöltük tegnap az ítélet és indokolás lényegét is.

A közlésünkben az is benne foglaltatik, hogy a bíróság a büntetés kiszabásánál enyhítő körülményül vette azt, hogy Varga Lajos dr. bocsánatkérést ajánlott föl.

Közlésünk eme részére vonatkozóan ma Jánosi Zoltán urtól a következő levele kaptuk:

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

Midőn hálás köszönetemet fejezem ki azért, hogy teljesen igazságos ügyemről a tegnap este befejezett esküdtárszék tárgyalásról szóló tudósításban oly tiszta igazságossággal méltóztatott regisztrálni, engedje meg, hogy figyelmeztessem a ma reggeli tudósítás egy passusára, melyben bizonyára tévedés van.

Az ítélet megokolásában — az Önök tudósítása szerint — enyhítő körülményül van felhozva, hogy vádlott több ízben felajánlotta a bocsánatkérést, amit a főmágnavádó nem fogadott el.

Ez az, ami bizonyára tévedés lesz.

Tárgyalás előtt — igenis — nem fo-

gadtam el a bocsánatkérést, azért, mert a vádlott nyilatkozatai, városunkban igen kevés súlytal bírván, nem voltak volna elegendők sarral dobott becsület tisztázására és így szükségem volt arra, hogy a vádlott támadásának oktalanságát és valótlanosságát a tárgyalással, a tanuk vallomásaival és írásbeli bizonyítékokkal bizonyítsam be.

A tárgyalás elején azonban, főmagánvádlói nyilatkozatomban kijelentettem, hogy bár mindenki — nemcsak világi, hanem egyházi körökben is — azt mondja, miszerint vádlott a bocsánatra méltatlan, a tárgyalás befejezése után, ha vádlott megismétli bocsánatkérését, hajlandó vagyok neki megbocsátani, mert Jézus Krisztus azt parancsolta, hogy bűnbánó és bocsánatkérő felebarátunknak egy nap hetvenhétyszer is megbocsássunk.

Hogy ezt a kijelentést megtettem, arra tanum az egész igen tisztelt esküdtszék, sőt a szakbíró is maga is. Jogi képviselőmet pedig fölhatalmaztam arra, hogy a bocsánatkérést fogadja el.

Arról, hogy vádlott a bocsánatkérést meg nem ismételte, hanem számítván arra, hogy ép bőrrel kicsuszhatik, magát belé ejtette a verembe: erről — mondom — én nem tehelek. Ezt csak sajnálni tudom.

E szerint nem való az, hogy én a bocsánatkérést nem fogadtam el.

Egy bíróság pedig tudom, valótlant nem állíthat.

Épen ezért csak azt tehelem föl, hogy b. lapjuk tudósítója tévedett. Én tisztelettel kérem a tévedés helyreigazítását.

Debrecen, 1910, nov. 24.

Tisztelettel

Jánosi Zoltán

Szívesen helyt adtnak a levélnek, annyit azonban meg kell jegyeznünk, hogy tudósításunk ama része is, amely az indoklásra vonatkozott, a valóságnak megfelel.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbetegségek, köszvény, cukorbetegség, vörheny és haragos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes szulfidvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Balnye-Láposi Salvator-forrás, Válasz, Budapest, Budapesti u. 8.

UJDONSÁGOK

— **A tiszántúli református egyházmegye közgyűlése** Tegnap délelőtt ért veget a két és fél napos tárgyalás. Délelőtt 9 órakor az elnöki megnyitó után Dicsőffy József főjegyző a főiskoláról és a főiskolai alapítványokról tett jelentést.

A közgyűlés köszönettel vette dr. Márk Endrének 10.000 koronás alapítványát.

Többféle számadás és ezekkel kapcsolatos jelentések tudomásul vétele után a közgyűlés Ónody István tanítóképző intézeti igazgatónak nyugalomba vonulása alkalmából kiváló működésének elismerését fejezte ki.

Néhány kisebb jelentőségű jelentés tudomásul vétele után elnök jelentette, hogy a napirend ki van merítve és a tanácskozások végére ért a közgyűlés.

Elnök köszönetet mondott a közgyűlésen jelenlevőknek és szép beszédében még egyszer visszapillantott az egyházmegyei közgyűlés most végzett szép munkájára és az

egybegyűlteket kérte, hogy a hozott határozatoknak igyekezzenek a gyakorlatban is érvényt szerezni és ezzel a két és fél napos tanácskozást berekesztette.

— **A fogyasztási adók megváltása.** Tudvalevő, hogy Debrecen város tárgyalásokat folytatott a pénzügyminiszter a borítal- és huszfogyasztási adó megváltása tárgyában. A kormány azonban túl magas árakat követelt, míg a város 325.000 koronát ajánlott meg. A pénzügyminiszter azonban végre méltányolva a város fölhozott okait, elfogadta a fölajánlott megváltási árakat s így ma a kormány nevében a debreceni pénzügyigazgató s a város nevében Kovács József polgármester aláírták a szerződést.

— **Hogygyűlés.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága december hó 15-én tartja meg közgyűlését.

— **Kész a Kossuth-szobor agyagmintája.** Kovács József polgármester ma értesítést kapott, hogy a Debrecenben föllálandó Kossuth-szobor egyhated nagyságban készült agyagmintája teljesen készen van és megtekinthető. A polgármester tehát most összehívja a szoborbizottságot, hogy határozzanak meg időpontot, amikor egy küldöttség a fővárosba utazik, hogy megtekintse a mintát.

— **Öngyilkos leány.** Ezelőtt 10 nappal Eke Juliánna nevű leány marólugot ivott, megunta az életét. Veszedelmes belső sérülésekkel beszállították a kórházba, ahol azonban nem tudták megmenteni, mert meghalt. Holttestét felboncolták s megállapították, hogy Eke Juliánna érdekes állapotban volt s így valószínű, hogy szegyenében követte el a tettet.

— **A kórház kibővítése.** Megemlékeztünk arról, hogy a debreceni kórház kibővítése ügyében leküldte a miniszter Kerekes egészségügyi főfelügyelőt és Jendrassik műszaki tanácsost, akik ma délben érkeztek meg s két órakor mentek ki a kórházba, ahol a helyszíni szemlét megtartották. A helyszíni szemle után a polgármesternél megbeszélésre gyűltek egybe. A szemlén és a tanácskozásban részt vettek a kiküldöttek s a város részéről Aczél Géza főmérnök, Tüdös Kálmán dr. főorvos, Ujfalu József dr. kórházi igazgató, Borsos József dr. főmérnök.

— **Halálozás.** Súlyos veszteség érte a nagyváradi református tanítóképző-intézetet, amelynek fiatal, nagy tehetségű igazgatója, Sáfrány Lajos, tegnap meghalt. Sáfrány Lajos már hosszabb idő óta súlyos beteg volt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Sáfrány Lajosné Varga Ida úgy a maga, mint gyermekei Annuska, Zsigmond és Juliska, valamint a rokonok nevében fájdalommal tudatja, hogy férjét Sáfrány Lajost, a nagyváradi ref. nőtanítóképezde igazgatóját 1910. november 23-án, életének 36-ik, házasságának 10-ik évében megváltotta szenvedéseitől a halál. 1910. évi november 25-én Budapesten temetjük el.

— **Választmányi ülések az Ipartestületben.** Ma, pénteken délután három órakor a szabók, fél négy órakor a sütők és négy órakor a cipészek választmányai üléseznek az ipartestület helyiségében. Napirendre kerülnek a rendes folyó ügyek és a beérkezett kérvények elbírálása.

— **Dr. Vajda József debreceni ügyvéd** irodáját Piac-utca és Szent Anna utca sarok épületébe (gyógyszertár épület) helyezte át. — Bejárat Szent Anna (volt régi Teleki-u) 1. szám alatt.

— **Festőminták** (gyönyörű tájképek, csendélet, rózsák) kölcsön is kaphatók Horovitz Zsigmond papírüzletében, Piac-utca 12. sz. (Stencinger-ház.)

— **A vonatokba való beszállás.** Az államvasutak elnöksége a személyforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében rendeletet bocsátott ki az állomásfőnökségekhez, melyben a vonatok menetrend szerint való közlekedésének megkönnyítése és a késés apasztása érdekében elrendeli, hogy a be- és kiszállásnál csakis az egyik bejáró ajtót szabad igénybe venni, még pedig a felszállásnál az első, a kiszállásnál pedig a hátsó ajtót szabad igénybe venni, úgy hogy a fel- és leszálló utasok egymással ne találkozzanak, vagyis egymást a fel- és leszállásban ne akadályozzák, ami mindig idővesztéssel jár. A rendelet már életbe is lépett, amire figyelmessé tesszük az utazó közönséget.

— **Nőizenekar.** A megnagyobbított Remény-kávéházban november hó 26-ától naponta, jó hírű nőizenekar játszik. Tisztán kezelt bel- és külföldi borok kaphatók. Pontos kiszolgálásról gondoskodik Weisz Márkus, kávé.

— **Fűrészgyári munkás szerencsétlensége.** A Horváth-féle fűrészgyárban tegnap délután borzalmas szerencsétlenség történt. Sinaí Sándor munkásnak munkaközben a fejére zuhant egy nagy gerenda és a szerencsétlen munkás fejét borzalmasan összezúzta. A kórházban szorgos ápolás alá vették, azt hiszik azonban, hogy belehal súlyos sebeibe. A rendőrség megindította a vizsgálatot az iránt, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Kiss Bálint ref. 74 éves, Weissenberg Irén izr. 3 hónapos.

Rablófőnök a népszámláló biztos.

Betörő diákok.

Sipos Kálmán, a kaposvári polgármester népszámláló biztosnak nevezett ki, rablóbandát szervezett Kaposvárott és a betörések egész sorát követve el.

A rablóbanda tagjai fiatal diágyerek voltak, akiket gonosz vezetőjük, a város népszámláló biztosja, valóságos iskolázásban részesített: mint és hogyan kell betörni a lakásokba és a szekrényzárakat, pénztárakat kifosztani. A rablóbandának egyik legügyesebb tagja Fekete Pál volt, aki a kaposvári polgári iskola III. osztályának tanulója, a másik egy lakatostanonc, Rosta Kálmán, mindkettő fejletlen, alig 12 éves fiú.

Sipos jelölte meg mindig a helyet, hova a két gyereknek be kellett törnie. Rendszerint az ablakon keresztül hatoltak be a lakásba. Ha csukva volt az ablak, a „vezér“ betörte és kinyitotta, ha pedig tulmagason volt az ablak, hogy a gyerekek nem érthették föl, a vezér emelte föl a gyerekeket s segítette, hogy bemászhasanak a szobába. Mig a két fiú odabent a szekrényeket fosztogatta, a vezér az utcán ügyelt arra, nehogy

valaki meglepje őket. Ha a gyerekek nem találtak bent elég zsákmányt, vagy egy-egy aranyat, bankjegyet a zsebükben felejtettek s nem adták át vezérüknek, a gonosz ember nekik esett, összeverte, rugdalta őket és erőszakkal vette el tőlük a zsákmányt. Ezeket raboltak össze a gyerekek ily módon a számláló biztos ur zsebébe, miglen a rendőrség tegnap leleplezte a banda üzemeit s ártalmatlanná tette őket.

A banda legutóbb vasárnap éjjel követelt el betörést. Borsos Ferenc házát fosztották ki. Az itt elrabolt egyik huszkoronás arany, melyet az egyik fiu elrejtett s magánál tartott, vált árulójává a banda üzemeinek. — Amikor a pénzt föl akarta váltani, egy rendőr észrevette és kérdőre vonta, hogy honnan vette az aranyat? A fiu zavaros feleletet adott, mire a rendőr letartóztatta és vallatóra fogta. A fiu eleinte tagadott, utóbb elárulta társát, majd a „főnökét“ is és elmondta szép sorrendben, hogy követtek el betöréseket.

A banda egyik tagja, Fekete Pál, éppen a polgári iskolában hallgatta az előadást, mikor egy rendőr érte ment és bekísérte a rendőrkapitányságra. Sipos Kálmánt, a „fővezért“, a rendőrség a lakásán tartóztatta le. A banda tagjai töredelmes vallomást tettek. A rendőrség átkísértette őket a királyi ügyészséghez.

TÁVIRATOK.

Diaz megölték.

A forradalmárok döntő csatát nyertek.

Newyork, november 24. Mexikóból távirat érkezett, hogy Diaz elnököt megölték. A hír megerősítése még nem jött, mert a forradalmárok az összes táviró vonalakat szétrombolták.

A mexikói forradalom vérbefojtása Diaz kormányának nem sikerült. Madero Francót, a forradalom vezérét, a mexikói kormány elnökévé proklamálták, egy még ellenőrizhetetlen newyorki távirat szerint magát Diaz a forradalmárok megölték. Diaz elnököt, aki 1878. óta volt a köztársaság elnöke, már a forradalom kitörése előtt a hadsereg legnagyobb része elhagyta és egészen nyíltan a forradalom pártjára állt Madero tábornok vezetése alatt. A forrongás régi volt az országban, de Diaz mindig elfojtotta.

Madero csapatai tegnap vívták meg a döntő ütközetet a kormány csapataival. — Puebla-Portóban a forradalmárok megverték Diaz csapatait, a várost 21.000 felkelő ágyutűzzel vette be. Néhány nappal ezelőtt Diaz lemondása még megállíthatna volna a forradalmat, amelynek most áldozatul esett.

Ujabb newyorki hírek szerint a kormány egy katonaszállító vonatát a forradalmárok a levegőbe röpítették. Háromszáz katona életét veszítette.

Andrássy a kormány ellen.

Budapest, november 24. A kormány tudvalevőleg abban állapodott meg, hogy a jövő évi közös költségvetést még a mostani delegátusokkal akarja letárgyaltatni. Andrássy Gyula politikai intenciót szolgáló lapja törvénytelennek minősíti ezt az álláspontot és

erős támadást intéz a kormány ellen. Az ellenzék pedig egyenesen arra hívja fel, hogy mondjon le a delegációs tagságról, hogy így új delegáció választását provokálja. A perrendtartás vitás szakaszai körül támadt bonyodalom elintézésében is talál ez a lap okot a kormány megtámadására. Ezeket írja: „Nem az a főbaj, hogy (a kormány) egyre váltogatta álláspontját, tegyük fel, hogy nem politikai dologban nem köteles állástfoglalni, vagy ha foglalt, ehhez ragaszkodni. De hogy a békét az agráriusok és merkanilisok közt nem tudta a saját pártján belül megcsinálni, hogy segítségül kellett hívnia Darányi Ignácot, Károlyi Mihályt, sőt Polónyi Gézárt, a legyőzötteket, a skartba tetteket, a nemzet itéletéből elsatöbbizetteket: hogy tehetetlenül vergődött e mammut-párttal és e mammut-párt meghasonlottan bukácsolt vele.“

Aki követeli, hogy felakasszák.

Krakó, november 24. Az apagyilkosságért kötél általi halálra ítélt Starecki Károlynak a császár megkegyelmezett, amire a legfelsőbb törvényszék a büntetést életfogytiglani fegyházra változtatta. Starecki erre kijelentette, hogy a kegyelemről hallani sem akar s követeli, hogy a halálos ítéletet hajtsák végre. A törvényszék elnöke figyelmeztette, hogy a kegyelmezés ellen nem tiltakozhat s felkérte, hogy a kegyelmi jegyzőkönyvet írja alá. Starecki ezt konokul megtagadta és azzal fenyegetőzött, hogy olyasvalamit fog elkövetni, ami okvetlenül a bitófára fogja juttatni.

Bombázzák Brazília fővárosát.

London, november 24. A lapok jelentése szerint Barresbe magántávirat érkezett, amely hírül adja, hogy a braziliai hadiflotta föllázadt és bombázza Rio de Janerio fővárost. Londoni pénzügyezetek is oly tartalmu táviratot kaptak, hogy a braziliai flotta egyrésze föllázadt.

London, november 24. A „Times“ jelentése szerint az itteni braziliai követség kormányától sürgőnyt kapott, amely közli, hogy a Rio de Janerio kikötőjében kitért mozgalomnak nincsen politikai jellege. Egy itt horgonyzó Dreadnought-hajó legénysége föllázadt a tiszték ellen: a kormány azonban a mozgalmat elnyomta. A „Times“ hozzáfeszti, hogy a Londonba éjjel érkezett magántávirat szerint a helyzet Rio de Janerioban kritikus. Az üzleti forgalom megakadt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat)

Budapest, nov. 24.

A határidőüzlet iránya a drágább amerikai jegyzésekkel kapcsolatban kezdetben szilárd volt. Későbbi folyamatban a kulisz realizására az irány elgyöngült, a gabonaműek ára 5-10 fillérrel csökkent. A forgalom időnkint igen élénk volt.

buza apr.	10 21—11 22.
buza máj.	11 15—11 15.
buza okt.	10 70—10 72.
rosz apr.	7 95—7 96.
zab okt.	7 79—7 76.
zab apr.	8 29—8 30.
tengeri máj.	5 63—5 64.

A pénzügyviszonyok. A pénzpiacon a kamatláb fölemelése óta még mindig nem tudott teljesen kialakulni a helyzet. Olyan nagyarányú nehézségek, mint aminket egyesek gondoltak, nem állottak e'ő, sőt ma már a pénzpiacon bizonyos megkönnyebbülés észlelhető. Ez a megkönnyebbülés egyelőre csak abban nyilvánul meg, hogy nagyobb nehézségek nincsenek. A pénz ugyan még mindig drága és nem is remélhető, hogy újév előtt olcsóbb lesz, de ennek nem annyira a pénzpiac ne-

hézségeiben, mint inkább a rendkívül nagy szükségleteiben rejlik az oka. A magyar kormány közöttben levő 250 milliós új koronajáradékja, az ezt követő osztrák koronajáradékának körülbelől kétszer akkora tehető szükséglete, a pénzügyi és ipari vállalatok fökeemelései olyan rengeteg pénzügyi szükségletet emésztenek föl, amelyek természetesen a pénz mai megdrágulásának a föntartását vonják maguk után. — Mindazonáltal bizonyos enyhülés tapasztalható, bár nagyobb föllendülés nincs az egyes értékekben, csupán megtartják szilárdan árfolyamaikat.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Alaptalan volt pedig félelme.

Kupecz nem sütötte fegyverét édes anyjára.

Nem is nyult fegyveréhez. Nem is tudta, ha ott van-e a vállán.

Neki nem volt most gondolatja, hanem sarkantyuját mélyen a ló testébe vágva, tova iramodott, mint akit a kárhózat sötét angyala üldöz.

Zsuzsa asszony erre még egy haragos tekintetet vetett a tovavágtató után, aztán odament a székhez, mely még mindig oldalra dőlve hevert a sárban és fiával együtt hozzáfogott annak szétbontásához, hogy ismét fölláthatassék.

Mindketten pedig egy szót sem szóltak egymáshoz.

A falu végén a cipánykovács műhelyében több ember volt együtt, kik az egész jelenetnek tanúi voltak; de a világot nem mentek volna ide, míg az összezördülés tartott.

Mulatságosabbnak tartották, messziről nézni a dolgok folyamátját, de tán nem is vélték tanácsosnak Pozsár Zsuzsa ügyeibe avatkozni és mindössze is csak azáltal mutatották, kinek a részére hajolnak, hogy Kupecz Mihály lebuktatására hangos nevetésre fakadtak, mely vérlázítólag kongott Kupecz füleibe.

Most azonban, hogy a mulatságnak vége, a jó emberek készségesen ide siettek, hogy Zsuzsi asszonynak segítségére legyenek.

Nem olyan könnyen sikerült ez a munka nekik.

Mert a szekér sok helyütt meg volt rongálva, sőt egyik keréknek összezúzódott az agya.

A cigánykovács valahogy ezen is segített, úgy annyira, hogy hazavihették a faluba.

A terhet pedig — egy borral telt hordót — a faluból hozott szekéren vitték haza.

Az emberek most már nem távoztak a szekér mellől.

Mint valami tetten kapott tolvajt, úgy kísérték a faluba és egész uton csak Kupecz Mihály járta.

Elősorolták az ő mindennemű szépséges tulajdonait és örömeiket nyilatkoztatták ki az iránt, hogy ez egyszer mégis megtalálta, amit keresett.

Zsuzsa asszony szótlanul ballagott a szekér mellett.

Hallotta is, nem is az emberek dévaj megjegyzéseit, de nem felelt rájuk, mert az előbbeni nagy felindulás igen kifárasztotta, az is lehet, megbánta, hogy annyira elhagyta magát ragadtatni indulatától, hogy tellegességig ment.

Elég hozzá, nem felelt az emberek körövendő megjegyzéseire.

Mellette ment Gergelyfia és egy ideig ő is csendes szótlan hallgatta e beszédeket; míg egyszer azt mondta: helytelen tett volt ez.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Egy lángész terméke.

A század legnagyobb ifjúsági írója VERNE GYULA volt. A Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó-vállalata ezen világhírű írótól most 30 kötetet adott ki pompás nyolc színben előállított angol vázson diszkötésben. Egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül 2 korona 50 fillér bolti ár helyett.

5 kötetet 12 kor. 50 fill. helyett 8 kor. 50 fill.-ért szállítunk, meg takarítás tehát 4 korona.

10 kötet vételénél 25 kor. helyett 16 kor. 50 fill.-ért számítjuk és így 8 kor. 50 fillért takarít meg.

Itt bemutatjuk a VERNE kötetek rajzait, az eredeti példányok rendkívül csinos angol vász. diszk.-ben vannak.

Ezer évben egyszer születik

Alant felsoroljuk a kötetek címeit, valamint a fordítók neveit:

15 köt. egyszerre meghozatva 37 kor. 50 fill. helyett 22 kor. 50 fillér, tehát 15 kor.-val olcsóbbba kerül.

20 köt. megrendelésnél 50 K. bolti ár helyett 28 koronáért számítjuk, tehát 22 kor.-át takarít meg.

olyan regényíró talentum, mint Verne Gyula. A tanárok százi nyilatkozata szerint Verne könyveinél nemesebb, szórakoztatóbb és tanulságosabb könyvet nem adhatunk fiaink kezébe. Vállalatunk egyszerre 30 kötetet adott ki és a fordítás munkáját a magyar irodalom legjelesebbjeivel végeztette, u. m.: Mikes Lajos dr., Cholnoky Viktor, Bányai Elemér dr., Savoly Ferenc dr. stb. Az itt rajzban bemutatott egynehány kötet csak tájékozást nyújt a kivitelre nézve. Minden egyes kötet gyönyörű angol vázson diszkötésbe, igazán pompás 8 színű bekötési táblába van kötve. Egy-egy kötet 12 cm. széles és 19 cm. magas. A kötetek címeit alant soroljuk fel. Minden egyes kötet 10 egész oldalas pompás rajzot foglal magában. A rajzok nemcsak a szöveghez pontosan alkalmazva készültek, hanem ami a leglényegesebb, korhűek. Egy-egy könyv terjedelme 200 és 240 oldal között variál. A kötetek feltűnő olcsó áron vannak felvéve, a mennyiben egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, bolti ára 2 korona 50 fillér.

*Ha a megjelent 30 kötetet egyszerre megrendeli, 37 koronával kevesebbet fizet, mivel a 30 kötetet 75 korona bolti ár helyett 38 koronáért szállítjuk.

1. Bégum 500 milliója.
2. Bombarnac Claudius.
3. Branicáné asszony.
4. Chancellor.
5. Clovis Dardentor.
6. Dél csillaga.

7. Dunai hajós-Camp Ole sorsjegye.
8. Észak a dél ellen.
9. Falu a levegőben.
- 10-11. Grant kapitány gzernekei.
12. Győzelmes Robur.
13. Három orosz és 3 angol kalandjai.

- 14-15. Hatteras kapitány, 2 kötet.
- 16-17. Jégsphinx, 2 kötet.
18. Keraban a keményfejű.
- 19-20. Két Kipp testvér, 2 kötet.
21. Orinokon keresztül.
22. Öt hét léghajón.
30. Utazás a holdba, utazás a hold körül.

- 23-24. Sándor Mátyás, 2 kötet.
25. Sorvadac Hector,
26. Strogoff Mihály.
27. Tizenöt éves kapitány.
28. Uszó város-Zártörök.
29. Utazás a föld központja felé.

Megrendelések a Magy. Keresk. Közl. hírlap- és könyvkiadó vállalathoz küldendők, Budapest, VII., Dohányutca 16-18. Megrendelhetők továbbá úgy a budapesti, mint a vidéki összes könyv- és papirkereskedőknél.

Házlebontás miatt mélyen leszállított árak!

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond papirkereskedése

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

Üzleti könyvek

(strazza, pénztári és főkönyvek)

bámulatos olcsó árban.

Irodai papírok és írószerek

nagy választékban.

Anthracen író- és másoló tenták

gyári árban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

KIADÓK

1911. Május hó 1-étől

a főtér legforgalmasabb helyén 89. szám alatt

többrendbeli lakások és boltelhelyiségek

Alkalmos irodáknak pénzintézeteknek.

Ugyanott kiadó fényirodának alkalmas

kerthelyiség. Értekezhetni:

Blattner Gyula

tulajdonosnál.

Piacz-utca 69. szám alatt.

Telefon 468.

Telefonszám 729.

SZENDRŐ

SÁNDOR

Zongora-

és Hangszerkészítő

Debreczen

Zongora, Gramofon és Hangszeráru raktára

Batthyány-u. 22. sz.

alá helyeztetett át.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságu, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérbe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Piac-utca 12. (Stenczinger-ház.) Telefon 330

Minden takarékos háztasszony saját érdeke

Sirius

fém tisztító szerrel

tisztítani,

amely a jelenkor legideálisabb fém tisztító szere.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER vegyészeti gyár** Budapest.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

7578. sz.
1910.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur folyó évi október 19-én 71,314/1-C. szám alatt kelt rendeletével a nagyvárad—budapesti törvényhatósági közut 1:215—5:372 km. szakasza kiépítéséhez szükséges

1. 14,841 m³ földmunka,

2. 1 db 0,6 m. nyílású, 1 db 1 m. nyílású beton cső és 1 db 3 m. nyílású vasbeton fedlappos átérésztő létesítése,

3. 10,392 m³ utalap kiemelési és kőburkolási munka, 90 m² utfeljáró készítés, 393 vasuti kocsikóanyag lerakás, 2657 m³ kőanyag kifuvarozás, 208 m³ homok szállítás, 125 db tölgy kerékvető, 5 db öntött vas kilométer oszlop és 48 db öntött vas hektométer oszlop szállítás vállalatba adását elrendelvé, ezen munkák biztosítása végett a **folyó évi december hó 22-én d. e. 10 órakor** hivatalos helyiségben zárt írásbeli ajánlatok útján tartandó versenytárgyalást hirdetek.

Felhívom ennél fogva vállalkozni kívánókat, hogy ajánlataikat hozzám címezve legkésőbb a tárgyalás napjának d. e. 10 órájáig nyújtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint a távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetők.

Az ajánlatok öt pecsétellátott zár borítékban adandók be. A címzés felett világosan kiirandó az utvonal és a munka neve, amelyre az ajánlat vonatkozik.

A benyújtott ajánlat vissza nem vonható. Az ajánlattevő a beadás napjától számított 8 hétig kötelezettségben marad.

Egyes munkanemekre az ajánlatok csak a fenti háromféle csoportosítás szerint tehetők.

Ugy az ajánlat, mint ennek mellékletei szabályszerűen bélyegzendők és ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandók.

A bánatpénzeknek az állampénztárba, vagy egyik kir. adóhivatalba befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. Kézpénz vagy értékpapír bánatpénzül az ajánlathoz nem csatolható.

A csatolandó bánatpénz az ajánlati összeg 5%-ában állapíttatik meg.

Az el nem fogadott ajánlatok mellé csatolt bánatpénz csak akkor fog visszaadni, midőn az árlejtés eredménye felett döntés történt.

Az ajánlattevők kötelezettsége a benyújtáskor veszi kezdetét és tartozik az építkezést az I. és II. csoportnál a munka átadástól számított 60 nap alatt, a III. csoportbeli munkákat pedig az első kőanyag vonat érkezésétől számított 100 nap alatt befejezni, míg a vármegye kötelezettsége csak az ajánlat elfogadása esetén áll be.

Amennyiben ajánlattevőnek nincs meg a fenti munkák vezetésére és a feltételek értelmében vállalkozó által végzendő kifizetések, mérések, felvételek stb. teljesítéséhez szükséges szakképzettsége, úgy ajánlatában ily szakképzett megbizottját megnevezni és egyben kijelenteni tartozik azt, hogy ezen megbizottja a munka folyama alatt állandóan, vagy mikor a munka azt megkívánja, vagy az államépítészeti hivatal szükségesnek tartja, a munka helyszínén fog tartózkodni. A II-ik munkacsoportnál százalékban fejezendő ki az árendedmény, míg az I. és III. sz. munka csoportokra egység árak alapján teendő az ajánlat.

A munka szerződése, a tervezet, az általános és részletes határozatok, valamint az ajánlati költségvetési és ajánlati minta a debreczeni kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt betekintheők, illetve megszereshetők.

Debreczen, 1910. évi november 19.

Kovács Gyula,

alispán.